

Ojczysty - dodaj do ulubionych / Ciekawostki językowe

SNADNIE

il. Paweł Jaroński

Nieużywany już dziś, „mocno staropolski” przysłówek SNADNIE oznaczał ‘łatwo, bez trudu, bez wysiłku’. W dobie staropolskiej rozróżniano formę SNADNIE o znaczeniu ‘bardzo pilnie, gorliwie’ i SNADNO ‘łatwo, bez trudu’. Z czasem formy i znaczenia się przemieszały, tak że postać SNADNIE przejęła znaczenie formy SNADNO. Z perspektywy historycznojęzykowej przysłówek SNADNIE jest bardzo ciekawym słowem. Zazwyczaj bowiem przysłówki to formacje, które są tworzone od przymiotników, czyli najpierw jest przymiotnik, a od niego powstaje przysłówek (np. szybki > szybko, miły > miło, biały > biało). W tym wypadku było jednak odwrotnie. Przymiotnik – też już dziś nieużywany – SNADNY ‘łatwy, prosty’ powstał od przysłówka SNADNIE / SNADNO, ten zaś od słowa SNADŹ (będącego również przysłówkiem). Najstarsze SNADŹ oznaczało ‘widocznie, zapewne, prawdopodobnie’, a w okresie staropolskim – ‘może, przypadkiem’. Owo SNADŹ to skostniała forma mianownika liczby pojedynczej rzeczownika żeńskiego *snadъ (SNADŹ) o znaczeniu ‘powierzchnia; wierzchnia warstwa czegoś’.